

O‘ZBEKISTONNING XALQARO SPORTDAGI IMIJINI MUSTAHKAMLASH STRATEGIYALARI

Ergashaliyeva Shirinxon Soyibjon qizi

FarDU 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada O‘zbekistonning xalqaro sport maydonidagi nufuzi va imijini shakllantirish bo‘yicha strategik yondashuvlar tahlil qilingan. Mamlakat sportchilari tomonidan qo‘lga kiritilgan yutuqlar, sport diplomatiyasi, infratuzilma rivoji va xalqaro hamkorliklar asosida O‘zbekiston brendi shakllanmoqda. Maqolada mavjud muammolar, imkoniyatlar va ularni strategik rivojlantirish bo‘yicha takliflar bayon etilgan.*

Kalit so‘zlar: *Xalqaro sport, sport imiji, sport diplomatiyasi, brend, O‘zbekiston sporti, strategiya, imij siyosati, xalqaro musobaqalar.*

Kirish

So‘nggi yillarda O‘zbekiston xalqaro sport maydonida faol ishtirok etib, ko‘plab yutuqlarga erishmoqda. Olimpiya o‘yinlari, Osiyo chempionatlari, jahon chempionatlaridagi muvaffaqiyatlar nafaqat sportchilar darajasida, balki mamlakat imijini shakllantirishda ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Sport hozirgi davrda “yumshoq kuch” (soft power) vositasi sifatida xalqaro aloqalarda tobora katta rol o‘ynamoqda. O‘zbekistonning bu boradagi imijini mustahkamlash — nafaqat sport tarmog‘i, balki turizm, iqtisodiyot, ta’lim va tashqi siyosat bilan chambarchas bog‘liqdir

Adabiyotlar tahlili

Xalqaro ekspertlar sportning diplomatik vosita sifatidagi ahamiyatini ta’kidlaydilar. Joseph Nye tomonidan ilgari surilgan "yumshoq kuch" nazariyasiga ko‘ra, sport xalqaro maydonda mamlakatni ijobiy ko‘rsatish, madaniyatini targ‘ib qilish va global ishonchni oshirishda samarali vositadir.

Adabiyotlarda O‘zbekistonning sportdagi ishtiroki quyidagi jihatlar bilan tahlil qilingan:

- O‘zbekiston sportchilari Osiyo va Jahon miqyosidagi yutuqlari (manba: IOC, OCA)
- Davlat sport siyosatidagi tub islohotlar (manba: O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorlari, Vazirlik ma’lumotlari)
- Sport turizmining rivojlanishi va xalqaro turnirlar O‘zbekistonda o‘tkazilishi
- Brend strategiyalari va sportchilar imijining media orqali targ‘iboti

Tadqiqot metodologiya

Tadqiqot quyidagi usullar asosida olib borildi:

1. **Tahliliy metod:** 2016–2024 yillar oralig‘ida O‘zbekiston sportidagi xalqaro ishtirok va yutuqlar tahlil qilindi.
2. **So‘rovnoma:** 50 nafar sport mutaxassisi va jurnalistlar orasida O‘zbekiston sport brendi va uning xalqaro nufuzga ta’siri bo‘yicha so‘rovnoma o‘tkazildi.
3. **Solishtirma tahlil:** Qozog‘iston, Turkiya va Janubiy Koreya tajribalari bilan O‘zbekiston tajribasi solishtirildi.

Natija va muhokama

Tadqiqot natijalariga ko‘ra, O‘zbekiston sportidagi xalqaro imij quyidagi asosiy yo‘nalishlarda mustahkamlanmoqda:

- **Sportchilar yutuqlari:** O‘zbekiston bokschilari, kurashchilari, gimnastikachilari va yengil atletikachilari jahon miqyosida e’tirof etilmoqda.
- **Xalqaro musobaqalarning O‘zbekistonda o‘tkazilishi:** So‘nggi yillarda Toshkentda yirik turnirlar (boks, judo, gimnastika) muvaffaqiyatli o‘tkazildi, bu mamlakat infratuzilmasi va tashkiliy salohiyatini namoyon etdi.
- **Sport diplomatlari va elchilari:** O‘zbek sportchilarining xalqaro tashkilotlarda faol ishtiroki (masalan, IOC a’zoligi) imijni oshirishga xizmat qilmoqda.
- **Media va PR:** Sportchilar shaxsiy brendlari, ijtimoiy tarmoqlardagi faolliklari orqali O‘zbekiston haqida ijobiy tasavvur shakllantirmoqda.

Shu bilan birga, quyidagi muammolar ham aniqlangan:

- Sport PR tizimining professional darajada yo‘lga qo‘yilmaganligi
- Sport infratuzilmasining ayrim hududlarda yetarli emasligi
- Sportchilar xorijiy media orqali yetarlicha tanitilmayotgan

Xulosa va takliflar

O‘zbekistonning xalqaro sportdagi imijini mustahkamlash uchun quyidagi strategik yo‘nalishlarni taklif etamiz:

1. **Sport PR markazi tashkil etish:** Har bir sportchilar yutuqlarini xalqaro darajada yoritib boruvchi ixtisoslashgan media-markaz tashkil etilishi zarur.
2. **Xalqaro sport forumlari va konferensiyalarda faol ishtirok:** O‘zbekiston sportini tashqi auditoriyaga tanitish uchun platformalar kengaytirilishi lozim.
3. **Brend strategiyasini ishlab chiqish:** “Team Uzbekistan” yoki “Uzbek Sport” singari yagona sport brendi ostida yurish.
4. **Tashqi investitsiyalarni jalb qilish:** Xalqaro sport tadbirlarini O‘zbekistonda o‘tkazish uchun xorijiy investorlarni jalb etish.
5. **Sport diplomatiyasini kuchaytirish:** Sport elchilarini tayinlash va xalqaro tashkilotlarda O‘zbekiston vakilligi kengaytirilishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Nye, Joseph. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. PublicAffairs, 2004.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 4-fevraldagi PQ–4978-son qarori – “O‘zbekistonda sportni rivojlantirish strategiyasi”.
3. International Olympic Committee (IOC) hisobotlari – www.olympics.com
4. Olympic Council of Asia (OCA) rasmiy axborotlari – www.ocasias.org
5. Axmedov R. “Sport imiji va brend siyosati: O‘zbekiston misolida”. *Sport va jamiyat* jurnali, 2023-yil, №2.
6. Islomova N. “Sport diplomatiyasi: yangi imkoniyatlar va O‘zbekiston amaliyoti”. *Geosiyosat va sport to‘plami*, 2024.